

Seurakunnille

- Sisältää: 1. Virkasuhteen lakkaamisperusteiden sääntely kirkkolaisissa
2. Tutkintonimike kanttoreita koskevissa hinnoittelumääräyksissä
3. Lomarahaa koskeva sopimustoiminta ja lomarahavapaat

1. Virkasuhteen lakkaamisperusteiden sääntely kirkkolaisissa.

Kirkkolain 6 lukuun lisättiin 23.11.1996 annetulla lailla (936/96) 1.1.1997 lukien säännökset virkasuhteen irtisanomisperusteista (8 a §) ja virkasuhteen lakkaamisesta ilman irtisanomista (8 b §). Siihen saakka tällainen sääntely oli suoritettu seurakuntien virkasäännöissä (mallivirkasäännön 14 ja 16 §) sekä kirkon erityistehtävissä olevien viranhaltijoiden virkasäännössä (14 ja 16 §). Säännösten ottaminen lakiin johtui Hallitusmuodon 15 §:ään 1.8.1995 lukien lisätystä 3 momentista, jonka mukaan ketään ei saa erottaa työstä ilman lakiin perustuvaa syytä.

Mainittu laki on jo lähetetty seurakunnille kirkkohallituksen yleiskirjeen Nro 29/1996 liitteenä. Koska sen 8 a ja 8 b § poikkeavat eräissä kohden myös sisällöltään virkasääntöjen vastaavista määräyksistä, kirkkohallituksen henkilöstöosasto kiinnittää jäljempänä seurakuntien huomiota näihin muutoksiin. Käsittelyn helpottamiseksi lakiteksti on myös tämän yleiskirjeen liitteenä.

Uusi 8 a §

Lisätyssä 8 a §:ssä säädetään irtisanomisperusteista. Säännökset vastaavat pääosin mallivirkasäännön 14 §:n määräyksiä. Irtisanomista viran lakkaamistilanteessa (2 momentin 1 kohta) on kuitenkin vaikeutettu. Se on nyt mahdollista vain jos viranhaltijaa ei voida kohtuudella siirtää muuhun virkaan tai tilapäiseen virkasuhteeseen taikka ottaa samankaltaisiin tehtäviin työsuhteeseen tai kouluttaa sellaisiin tehtäviin. Edellytykset ovat soveltuvien osin samat kuin mitkä työsuhtesopimuslain 37 a §:ssä (723/88) on asetettu työsuhtesopimuksessa olevan työntekijän irtisanomisen edellytyksiksi.

Toiseksi kiinnitetään huomiota siihen, että 8 a §:n 5 momentista puuttuu mallivirkasäännön 14 §:n 5 momentissa oleva maininta työsuojeluvaltuutetusta. Syynä pois jättämiseen on se, että tällaisen viranhaltijan irtisanomisesta säädetään työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetun lain (131/73) 11 §:n 4 momentissa. Suoja on sama kuin luottamusmiehellä työsuhtesopimuslain 53 §:n 2 momentin mukaan.

Papin-, lehtorin tai kanttorin virkaan nimitetyn viranhaltijan virkasuhdetta ei edelleenkaan voida lakkauttaa irtisanomisella. Tästä säädetään 8 a §:n 6 momentissa. Momentissa säädetään myös, että seurakuntapastoriksi tai papinviran hoitajaksi annettu virkamääräys voidaan keskeyttää tai peruuttaa, milloin siihen on perusteltu syy.

Perustellun syyn vaatimus lisää muun kuin vakinaisen papiston virkasuhdeturvaa. Perustuslakivaliokunnan lausunnon (PeVL 30/1996 vp - HE 18 ja 139/1996 vp) mukaan perusteltuna syynä voidaan pitää "asianomaisen sopimattomuutta tehtävänsä tai mahdollisesti muitakin 8 a §:n toisissa kohdissa lueteltuja perusteita".

Uusi 8 b §

Lisätty 8 b § poikkeaa sisällöltään mallivirkasäännön 16 §:stä vain 1 momenttinsa 1 ja 2 kohdan osalta. Lisäksi pykälä - toisin kuin mallivirkasäännön 16 § - koskee myös papin-, lehtorin tai kanttorin viran haltijaa.

Pykälän 1 momentin 1 kohta korvaa virkasäännön 16 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdat. Samalla lakkaamisen edellytyksiä on tiukennettu. Edellytykseksi on asetettu, että määräaikaisuudelle oli jo määräyksen antamishetkellä peruste, joka työsuhteen kysymyksessä ollen olisi oikeuttanut tekemään määräaikaisen työsopimuksen (TSL 2 § 2 mom.). Jollei tällaista syytä ollut, määräaikaiseksi tarkoitettu virkasuhde jatkuu irtisanomisen varaisena.

Pykälän 1 momentin 2 kohta vastaa mallivirkasäännön 16 §:n 1 momentin 3 kohtaa. Sisällöltään se on soveltuvin osin sama kuin työsopimuslain 3 §, jossa säädetään työsopimuksen purkamisesta työsopimukseen otetun koeaikaehdon nojalla. Päätös, ettei virkaa vakinaisteta, vastaa työsopimuksen tällaista purkamista. Jos taas vakinaistumisen epäävää päätöstä ei tehdä, virkasuhde jatkuu kuten työsuhdekin irtisanomisen varaisena - luonnollisesti sillä edellytyksellä, että virkasuhde 8 a §:n mukaan yleensäkin on lakkautettavissa irtisanomisella, ts. että kysymyksessä on muu kuin papin-, lehtorin tai kanttorin viran haltija.

Vakinaistuminen on evättävissä samoin perustein kuin koeaikainen työsuhde on työsopimuslain 3 §:n mukaan purettavissa. Sanotussa pykälässä viitataan tältä osin saman lain 17 §:n 3 momenttiin, jonka mukaan ketään ei saa perusteettomasti asettaa toisiin nähden eri asemaan syntyperän, uskonnon, iän, poliittisen tai ammattiyhdistystoiminnan tahi muun näihin verrattavan seikan vuoksi. Koska toisaalta kirkon, seurakunnan tai seurakuntayhtymän viranhaltijan on kirkkolain 6 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti kuuluttava kirkkoon, vakinaistumisen epäävää päätöstä, joka perustuu siihen, että viranhaltija on ilmoittanut eroavansa kirkosta, ei voida pitää työsopimuslain ao. kohdassa tarkoitettuna syrjintänä.

Toimenpiteet virkasäännön 14 ja 16 §:n kohdalla

Virkasäännön puheena olevat pykälät ovat asiallisesti kumoutuneet. Niitä ei voida enää milloinkaan osin soveltaa. Tarve muuttaa virkasääntöjä on siten ilmeinen. Koska muuttaminen vie aikaa ja koska on odotettavissa, että virkasääntöihin kohdistuu lähiaikoina muitakin muutostarpeita, seurakunnille suositetaan kuitenkin, etteivät ne tässä vaiheessa ryhtyisi asiassa enempiin toimenpiteisiin. Henkilöstöosaston mielestä voimassa olevan virkasäännön yliviivaaminen 14 ja 16 §:n osalta on tässä vaiheessa riittävä.

2. Tutkintonimike kanttoreita koskevissa hinnoittelumääräyksissä

Seurakuntien huomiota kiinnitetään kirkon yleisen virkaehtosopimuksen liitteen 4 (virkapalkkaliite) sivulla 86 oleviin pöytäkirjamerkintöihin, jotka koskevat ns. A- ja B-kanttorin viran hinnoittelua. Niissä mainittu musiikin kandidaatin tutkinto on muuttunut musiikin maisterin tutkinnoksi. Muutos perustuu Sibelius-Akatemian tutkinnoista 3.2.1995 annettuun asetukseen (148/95), joka tuli voimaan 1.8.1995.

3. Lomarahaa koskeva sopimustoiminta ja lomarahavapaat

Lomarahaa koskevasta paikallisesta sopimustoiminnasta seurakunnissa 6.2.1995 tehdyn virka- ja työehtosopimuksen voimassaolo päättyy 31.1.1997. Sanotun sopimuksen nojalla seurakunnat ovat voineet sopia lomanmääräytymisvuosina 1.4.1994 - 31.3.1995 ja 1.4.1995 - 31.3.1996 ansaituista lomarahoista kirkon yleisestä virka- ja työehtosopimuksesta poikkeavasti.

Oikeus ns. lomarahavapaisiin ja mahdollisuus sopia paikallisesti, että korvaukseksi lomarahavapaista luopumisesta lomaraha maksetaan 50-prosenttisena, kohdistui lomanmääräytymisvuotena 1.4.1995 - 31.3.1996 ansaittuun lomarahaan. Järjestelyistä sovittiin 27.9.1995 hyväksytyissä kirkon virka- ja työehtosopimusten 1996 - 1997 allekirjoituspöytäkirjoissa. Samalla sovittiin, että 1.4.1996 alkaen lomarahaan sovelletaan kirkon yleisen virkaehtosopimuksen 100 §:n ja kirkon yleisen työehtosopimuksen 45 §:n määräyksiä.

Edellä sanottu merkitsee, että 1.4.1996 jälkeen ansaitun lomarahan suuruudesta ei voida sopia paikallisesti ja että tällaista lomarahaa ei voida millään osin vaihtaa vapaa-ajaksi.

Sopimusjohtaja Risto Voipio

Lakimies Sakari Karjalainen

LIITTEET:

- Laki kirkkolain muuttamisesta (936/96)
- Luettelo kirkon sopimusvaltuuskunnan yleiskirjeistä vuonna 1996